

- модернізація сільського господарства з наголосом на створенні переробного сектору в інтересах національної економічної та продовольчої безпеки і глобальної продовольчої проблеми;
- сприяння створенню замкнених циклів інновацій;
- інтеграція у глобальні ланцюжки створення доданої вартості;
- глобальні ланцюги постачання та збуту [2].

На думку експертів, «нова структура економіки має забезпечувати генерацію бюджетних доходів, необхідних для реалізації зеленого й цифрового переходів, сталого розвитку та руху в бік зменшення нерівності доходів, що відповідає не лише імперативам глобального розвитку (сталість, кліматична нейтральність), а й курсу на інтеграцію до ЄС» [2].

Список використаної літератури

1. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 08 лист. 2017 р. № 820-р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR170820.html
2. Яким насправді має бути план економічної відбудови України? – пояснюють економісти. URL: <https://tyzhden.ua/Economics/254798>
3. Нарис про відбудову України. URL: https://cepr.org/sites/default/files/news/BlueprintReconstructionUkraine_ukr.pdf

Тетяна ХМІЛЬ

*к.філос.н., доц., доцент
кафедри філософії і педагогіки,
НТУ «Дніпровська Політехніка»*

ГУМАНІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Визначальною умовою державної політики країн з найбільш прискореними темпами розвитку і високим рівнем життя стає пошук усе нових шляхів підвищення ефективності та додаткових резервів. Засновник англійської класичної політичної економії В. Петті ще в XVII ст. підкреслював, що «цінність основної маси людей, як і землі, дорівнює двадцятикратному річному доходу, який вони приносять». Безумовно пов'язуючи рівень вкладів у людський капітал з рівнем розвитку виробництва, економіки, політичної системи та якістю життя в цілому, провідні країни світу невпинно нарощують темпи розвитку інвестицій саме у «людський капітал», доводячи його на перших порах від 2 – 3 % до 15 %, а згодом і до 20 % від валового національного продукту.

За розробку теорії «людського капіталу» були присуджені дві Нобелівські премії Теодору Шульцу в 1979 р. і Гері Бекеру в 1992 р. У зв'язку з цим слід, однак, зазначити, що у цих теоріях мова йде головним чином про економічний бік людського потенціалу. Підтвердженням цього виступають обрані авторами вихідні одиниці аналізу, до складу яких увійшли поняття «раціональна поведінка», «ціна», «дохід» та «вартість». Згідно з цим і сама Нобелівська премія була визнана сферою економічної науки.

Що ж стосується соціальних аспектів, то вони зведені лише до розрахунків «запасу знань». Подібний підхід взагалі залишає відкритими питання про «здібності», «умови» та «бажання» як відтворювати ці знання, так і забезпечувати процес виробництва принципово нових знань. Мета інвестування мотиваційної діяльності також обмежена лише процесами «накопичення професійного досвіду», розвитком людини лише на рівні «навичок» та «звичок» виробляти більше.

Враховуючи, що висока ефективність людського потенціалу не вичерпується лише суто економічними складовими і включає професійні, інтелектуальні, психологічні, виховні, валеологічні, науково-культурні та духовні складові життєдіяльності, то потенційну віддачу соціальних спільнот треба рахувати не на десятки, а на сотні і навіть тисячі відсотків, що приведе до якісних змін не тільки економічних, а й усіх соціальних показників життєдіяльності

суспільства. У такому разі мову треба вести про «гуманістичний потенціал», кожний з ресурсів якого має «людське обличчя» і водночас повинен віднаходити адекватні засоби виміру власної економічної ефективності.

З цією метою керівні структури будь-якої соціальної спільноти мають володіти відповідними засобами виміру гуманістичного потенціалу як з метою його більш ефективного використання, так і з метою оцінки якості та ефективності віддачі кожної із соціальних складових. Підкреслюємо, що до сьогодні не створена відповідна система обліку та розрахунку як інвестицій у соціальні складові гуманістичного потенціалу, так і показників його економічної ефективності. Наприклад, одне з перших місць у переліку складових гуманістичного потенціалу має належати валеологічним критеріям. Коли мова йде про валеологію, то під цим розуміють широкі підходи до збереження і подальшого розвитку здоров'я громадян. Для цього необхідно насамперед забезпечити такі першочергові умови нормального функціонування людського організму, які передбачають наявність здорового генетичного фону, якісного харчування, підтримання оптимального температурного режиму, екологічного стану середовища існування, умови для відтворення фізичних та інтелектуальних сил організму. З метою профілактики та запобігання захворюванням органи влади мають сприяти проведенню щеплень, профілактичних оглядів населення, заходів з боротьби з наркоманією, СНІДом, серцево-судинними та іншими видами захворювань.

Гостра нестача цієї діяльності відчувається сьогодні під час пандемії і парадоксальним образом висвітлює справжні цінності людського буття, до яких відносяться насамперед гуманістичні. Аналогічно змінюється ставлення до **психологічних і духовних** складових життєдіяльності, брак яких відчувається в умовах самоізоляції і не компенсуються розвинутою системою цифрової комунікації.

Таким чином, можна констатувати поступовий поворот до визнання цінностей гуманістичного потенціалу людського життя понад сталими останнім часом принципами прагматизму та утилітарності.